

V 1. ZMIANY W PRZEMYSŁE NIEMIEC

1. Ogólna charakterystyka Niemiec

- a. Położenie w centralnej części Europy, sąsiedztwo z Polską.
- b. Powierzchnia: 357 400 km² (szóste państwo w Europie pod względem wielkości).
- c. Ludność: ok. 84,5 mln osób (drugie miejsce w Europie); gęstość zaludnienia: 236 os./km² (dane na 2023 r.).
- d. Podział administracyjny: 16 krajów związkowych (landów).
- e. Wysoki poziom rozwoju: PKB na osobę wynoszące 52 746 dol. amer. (2023 r.).
- f. Zróżnicowane ukształtowanie terenu: od Alp na południu, przez wyżyny (np. Bawarska), po niziny na północy.

2. Rola przemysłu w niemieckiej gospodarce

- a. Fundament wysokiego poziomu rozwoju gospodarczego kraju.
- b. Poziom zatrudnienia: w przemyśle pracuje ok. 1/4 wszystkich zatrudnionych (2023 r.).
- c. Historyczna rola górnictwa: eksploatacja bogatych złóż węgla kamiennego, brunatnego oraz rud metali (cynk, ołów).
- d. Współczesny spadek znaczenia górnictwa:
 - przyczyna: spadek opłacalności wydobycia większości surowców;
 - skutek: stopniowe zamykanie kopalń i konieczność importu surowców z zagranicy;
 - obecny stan: w górnictwie pracuje mniej niż 1/100 osób zatrudnionych w sektorze przemysłowym.
- e. Dominacja przetwórstwa przemysłowego:
 - branża motoryzacyjna (Volkswagen, Mercedes, BMW);
 - sprzęt elektroniczny (Siemens, Bosch);
 - sprzęt optyczny (Zeiss);
 - branża farmaceutyczna (Bayer).

3. Ewolucja przemysłowa Nadrenii Północnej-Westfalii

- a. Region o największym zagęszczeniu zakładów przemysłowych i jeden z najbogatszych landów.
- b. Początki (powstanie Zagłębia Ruhry): budowa kopalń węgla kamiennego, hut, elektrocieplowni, rafinerii oraz fabryk maszyn górniczych.
- c. Kryzys i zmiany strukturalne (lata 60. XX wieku):
 - przyczyna: wzrost kosztów wydobycia węgla i produkcji stali;
 - proces: zamykanie kopalń i hut na rzecz nowoczesnych zakładów produkcyjnych.
- d. Nowe kierunki produkcji: samochody, elektronika, lekarstwa, tworzywa sztuczne, nawozy sztuczne, środki czystości oraz artykuły spożywcze.
- e. Zmiana charakteru regionu: dynamiczny rozwój usług i zaprzestanie używania określenia „zagłębie”.

4. Rekultywacja i nowe funkcje terenów poprzemysłowych

- a. Proces rekultywacji: nadawanie nowych funkcji dawnym obiektom przemysłowym dla mieszkańców i turystów.
- b. Formy zagospodarowania:
 - muzea dziedzictwa przemysłowego (np. kompleks Zollverein w Essen);
 - centra kulturalno-rozrywkowe i tereny rekreacyjne (np. w Gelsenkirchen);
 - organizacja międzynarodowych targów i konferencji.
- c. Rozwój sektora kreatywnego:
 - powstawanie centrów kultury i sztuki w zrehabilitowanych obiektach;
 - działalność artystyczna: malarstwo, rzeźba, projektowanie mebli, ubrań oraz tworzenie reklam.